

Rónaszegi Miklós

A
Kettenetes
Kartal

Jonatán Könyvmolyképző

Rónaszegi Miklós

A RETTENETES KARTAL

Könyvmolyképző Kiadó
Szeged, 2006

1

Amelyben feltűnik a fehér ruhás király – A magyar urak sokat ígérenek – A szúnyogok támadása és egy kínos jelenet – Reggeli zűrzavar – Az indulatosság bűne – Lássatok csudát!

– Kartal... Kartal... Mit jelent ez a név, hogy Kartal?

A váratlan kérdés meglepte a lovagokat. S mivel olaszul, latinul, horvátul és franciául folyt a csendes beszélgetés, a válaszok is ugyanúgy rebbentek:

– Non saprei dirlo... nescio... je ne sais pas...

A csapat élén lovagló fiatalember bosszúsan sziszegte:

– Nem is hallottátok ezt a nevet?

– Éppenséggel hallottuk.

– Minden név jelent valamit.

– Szentírás a szavad, felség – léptetett a fiatalember mellé egy zömök, zsíros arcú vitéz, akinek nehéz posztósüvege alól patakokban folyt a veríték. – Bizony minden név jelent valamit.

– Arra feleljetek, amit kérdeztem! És halandó ember szavát ne hasonlítsd a szentíráshoz!

A zsíros arcú elvörösödött.

– Mit tegyek, ha így van?! Bátran kimondom! Magyar ember vagyok, uram, és mi az ilyesemben...

– Eh... – A király türelmetlenül legyintett. – Minden név jelent valamit. Károly ifjút, Róbert dicsőségest.

– No lám... az vagy te nekünk! Dicsőséges, ifjú királyunk – vágta rá a lovag, és miközben fél szemével odakacsintott a többiekre, felkiáltott: – Vivát Caroberto, éljen Károly Róbert, a mi ifjú királyunk!

– Vivát! – harsogták készségesen a többiek is, de hamar abba hagyták, mert mégiscsak suta dolog így magukban élni. Ehelyett azt lesték, enyhül-e már a király arca.

– Kartal? Kartal? Hát sose hallottátok ezt a nevet?! – kiáltotta Károly Róbert, és szúrós szemmel nézett végig a kíséretén.

Ekkor Újlaki Ugrin (a Csákok nemzetségéből) melléje ugrott, és mosolyogva a magasba mutatott.

Latinul mondta:

– Azt kérdezted, uram, hogy mit jelent? Hát ott repül. Nézd azt a villás farkú kányát! Kartal annyit tesz, mint kánya. Vagy sas. Ragadozó madár.

A fiatal király sokáig figyelte a kányát, amely mozdulatlan szárnyal körözött az irdatlan magasságban.

– Mit tudsz róla? – kérdezte fojtott hangon.

– A kányáról, Caroberto?

– Kartalról.

Akármilyen csendesen mondta is, a közelben állók meghallották, és értetlenül néztek egymásra. A király hajnal óta rosszkedvű volt, indulatosan csapkodott, nagy hangon veszekedett, a kákán is csomót keresett. Indulatos Anjou-vére most aztán megmutatkozott, és csekély számú kísérete – mindössze hatan-heten voltak, nem számítva a kísérő apródokat és

néhány testőrt – ezerszer megbánta már, hogy erre az eszelős útra elkísérte. Hiszen náluk kisebb urak is hadseregnyi íjással, lándzsással kísértetik magukat, ha a maguk birtokát elhagyják, és nem is ok nélkül. Ezekben a zavaros időkben...

Újlaki Ugrin zavartan köszörülte a torkát. Bizonytalan pillantást vetett a többiekre, és megismételte az előbbi mondatot:

– Kartal a magyarok nyelvén kányát jelent, felség.

Egy dühös horkantás, még dühösebb legyintés volt a fizetése. Károly Róbert tekintetében megvetés és bizalmatlanság tükröződött.

– Szent Györgyre mondom, a sárkánytól sem ijednék meg, nemhogy egy kányától!

– Azért vagy a királyunk, mio Caroberto.

– Ezt a Kartalt... a nyílvevő is eltalálja.

– Ha megtalálja, felség, Nézd, kedves Caroberto! Eltűnt!

Valóban, mintha csoda történt volna, az ég káprázó, tündöklő kékjében, a gyöngyházfehér felhők között egyszerre csak eltűnt a madár. Előbb még ott volt, látták a röptét, a kecses szárnyát, a villázott farkát, ahogy kiterpeszti a szélnek, a jószeműek még rozsdavörös hasa színét is meg tudták különböztetni – és íme, egyik pillanatról a másikra eltűnt, volt, nincs, éggé vált, kékké vált, talán habos felhő lett belőle.

– Ott! – süvöltött ekkor egy rekedt suhanchang a közeli fa tövéből, és egy sovány, naptól barna, sártól piszkos kéz a zombék felé mutatott.

Ott bukott le a ragadozó madár, a zuhanó test szárnyai szétrebbentek. Valami nyikkant, sivalkodott a sűrűben.

A suhancra azonban senki sem ügyelt, a király is csak futó pillantást vetett rá. Kartalnál, kányánál sokkal nagyobb gondja volt a kis csapatnak, legfőképpen a királynak.

Elveszett nehéz, királyi pecsétgyűrije.

Valóban érthetetlen, hogyan vesztetett el. Ma hajnalban már tűvé tették érte az egész tábort, felforgattak minden csomagot, de nem találták. Az ifjú király dúlt-fúlt mérgében, forgott a szeme dühében. Drugett Fülöpre, gyermekkori játszótársára ráordított, Újlaki Ugrinra, aki az apja lehetett volna, gúnyosan rávihogott, kivont karddal csapkodott maga körül, és kijelentette, hogy addig nem megy tovább egy tapodtat sem, amíg a gyűrű meg nem kerül.

Igaz, ami igaz, a gyűrű eltűnése valóban érthetetlen. Tegnap este még megvolt. A király a gyűrűs kezével intett, hogy bontsanak sátrakat. A Sió partján ütött tábort a kis csapat. Óvatosak voltak, kicsi tüzet raktak, a tűz mellett nem nevetgéltek, nem tréfálkoztak, mint más időben szokás. A király és kísérete csöndben majszolgatta a gyöngye őzpecsenyét, amit útközben vadásztak. A földre tett nyergeken ültek, mint hadjárat idején vagy vadászatkor. De a nyergeket hamarosan visszarakták a lovakra.

Veszélyes út ez.

Zágrábtól észrevétlen Budáig jutni.

– Csak Zsámbékig – mondta tegnap este Drugett Fülöp (mivelhogy azóta százszor is felidéztek minden szót, ami elhangzott).

– Mikor találkozunk a sereggel? – kérdezte a király.

– Holnap odaérhetünk. A zsámbéki templomnál gyülekezik a sereg. Miklós ispán és Gergely érsek már ott vannak. Biztosan. És reméljük, hogy István, a kalocsai érsek is időben megjön.

– Hányan leszünk? – kérdezte akkor a király.

– Ötszázan. Talán. De hogy abból mennyi a gyalogos íjász...

– Csak?! – A király már akkor ingerült volt. Villámlott a szeme, amikor megismételte: – Csak?

– Csak – bólintott lemondóan Drugett. – Előbb kellett volna kezdeni a dolgot. Kár volt olyan sokáig bizonyítgatnod az igazadat Rómában. A pápa őszentsége úgylis a te oldaladon áll.

– De hát... ötszáz ember! – A király elszontyolodva rágta a pecsenyét. – Hiszen többet ígértek.

– A magyar urak sokat ígérnek – válaszolta valaki. – De a maguk dolga mindig előbbre való. Most szép az idő, hiába mutat szeptembert a naptár. Arat, szüretel, begyűjt a nép...

– A magyar uraknak mindig első kötelességük a király szolgálata! – csattant fel a zsíros arcú János ispán. Villogó szemmel nézett körül. A kis csapatban alig néhány magyar volt.

– De melyik királyé? – kérdezte akkor Károly Róbert, és a zsíros arcú tüstént elhallgatott. Hiszen igaz, ami igaz, a Károly Róbert-párt nagyon kicsi az országban. És ráadásul van itt egy másik király is. Koronázott király. A tacsó Vencel. És a két király között szinte semmi különbség.

Tegnap este tehát Zsámbékról meg a gyöngye kis seregről folyt a szó. Ófelsége nagyon ingerült volt, hiszen ötszáz ember kevés arra, hogy kifüstöljék vele Budáról a kölyök Vencel királyt.

Ráadásul Drugett tapintatlanul megjegyezte:

– Felség, jó volna talán, ha másik ruhát ölténél.

– Még mit nem! – hangzott a válasz.

Drugett azonban nem hagyta magát.

– Meglásd, így nem tudunk feltűnés nélkül Zsámbékig eljutni.

– Isten segítségével eljutunk.

– A közelben van Simon bíró vára. Ott méltóbb szállást kapnál – tette hozzá Ugrin.

– Maradunk! És nem veszek fel másik ruhát!

Ebben a fehér bársonyruhában nagyon csinosan festett a magyarok ifjú királya. Ragaszkodott is hozzá, mivelhogy nem akármilyen ruha volt ez. Apjától örökölte, akinek még annak anyja, V. István magyar király lánya, Mária királynő varratta. Úgy volt, hogy Martell Károly lesz a magyar trón várományosa, ezért is készült a ruha. Martell Károly azonban hamar meghalt, és most a fia, Caroberto örökölte a ruhát. A király tudta magáról, hogy szemrevaló alkat, akinek szoborszerűen arányos termetén jól fest a szűk bársonyruha. („Legyen ez a ruha Carobertoé, az unokámé – mondta Mária királynő. – Magyar módra készült ruha és hozzá prémszegélyes, piros köpönyeg. Az én vad hazámban ez a divat járja.”) Hát mostanáig őrizgették a ruhát, amíg Caroberto bele nem nőtt. Pompásan áll rajta. S jóllehet ebben a „vad országban” más divat járja már, az ifjú király erősen hiszi, hogy a ruha szerencsét hoz.

Ráadásul kiválik a többiek közül.

Hófehér paripán hófehér király.

Akár a mesében.

– Nem veszek fel másik ruhát! – morogta bosszúsan.

Igen, igen, és tegnap este maga Újlaki Ugrin töltötte tele borral a király poharát, azt a bizonyos ezüstpoharat, amelynek fedelén kaján kis ördögöcske mutatja pucér fenekét. Ugrin mindig megcsóválta a fejét, ha ezt a kis krampuszt meglátta. Sehogy sem tudott megbékélni vele.

Tegnap este tehát ivott a király, és morgott, mint a bolhás kutya, amiért csak ötszázan gyülekeznek Zsámbékon.

És igazán semmi más nem történt – mint hogy a király ujját megcsípte a szúnyog.

Akkor történt, amikor rájuk szállt az este. Az erdő sűrűjéből előkúszott a fekete csend, és időről időre riadt hallgatásra készítette a kuruttyoló békákat. A sűrűben már megültek a madarak, csak néha hangzott fel álmos csivitelés.

Vetkőzésről, kényelemről szó sem eshetett, a sátrakban meleg volt, a főurak tehát a medvebőrökre vagy a fűre hevertek, már kinek mi jutott. És nem ütközött az illembbe, hogy ki-ki a társával halkán beszélgessen, mert hiszen csöndre intette őket az óvatosság. A király jelenlétében tehát suttogva beszélgettek, volt, aki szó nélkül fölkelt, a lova körül matatott, utánaézett az apródjának, vagy éppen falt még egyet az elemózsiából.

Ki kivel, miről beszélt? Nos, azt már nem tudták felidézni ezen az átkozott, ingerült reggelen. Annyi biztos, hogy alkonyat közeledtével elcsöndesedtek ők maguk is, akárcsak a természet – és riadtan pislogtak körül. Drugett Fülöp pedig éppen így szólt a királyhoz:

– Hála Niccolò Boccasini legátus úr buzgólkodásának, ma már sokan vannak, akik elpártoltak Venceltől. Jóllehet még az ő fején van az igazi korona...

Hát akkor intett a király. A gyűrűs kezével intett. Ingerületen intett. Mint aki azt mondja, hogy eh, sok bajom van nekem azzal a Szent Koronával – ámbár lehet, hogy nem is a koronának, hanem annak a töméntelen szúnyognak szólt a legyintés, amely rájuk zúdult a Sió nádasaiból, és nem törődve a tábortüzek füstjével, vérengző támadást indított ellenük.

Mi tagadás, a szúnyognak édesmindegy, hogy királyi, nemesi vagy éppen paraszti vért szívogat. A szúnyog nem

ínyenc, az csak azt nézi, hol zabálhat kedvére. És nincs az az érvágó borbély, amely jobban tudná, hol gyülemlik és hol pang meg a vér az emberi testben. Rátalál a nyak ereire, az orr nyergének szent vénájára, és még azt is nagyon jól tudja, hogy az ujjakra húzott gyűrű mögött gazdag zsákmányra lelhet. Hiszen a gyűrűk egy kissé mindig megszorítják az ujjakat, tövükben megduzzadnak az erek...

– Porca Madonna!

A király – erre mindannyian emlékeztek – éppen jó éjszákát kívánt, és kijelentette, hogy visszavonul. Ne zavarják az esti imáiban, kérte, hiszen szent esküvése, hogy naponta ötven miatyánkot és ötven üdvözlégyet mond el a lelke épülésére. Spalatóban a szent életű Domenico atya csak húsz miatyánkot és húsz üdvözlégyet rótt rá penitenciaképpen („édes gyermekem, nagy bűn az indulatosság”), de ő ötvenet vállal, bizony ötvenet... a szentségit!

Hát semmi kétség, az ájtatos király csúnyán elkáromkodta magát, a Madonnát és minden szenteket emlegette a fogai között, mert egy hatalmas szúnyog az ujjába döfött. A szúnyogot agyoncsapta ugyan, hanem az ujjá azonmód dagadni kezdett, és bizony nyálazni, szopogatni kellett, hogy hoszszú forgatás, kínlódás után lefeszzegethesse róla a gyűrűjét.

Hát meglehet – ugye meglehet? –, hogy akkor megijedt a király. Mivelhogy az arca elvörösödött, a szeme könnybe lábadt, mire végzett a művelettel; akkor pedig azt vehette észre, hogy halott némaság terjeng körülötte, mert valahányan csak voltak, mindannyian mereven és megütközve meredtek rá.

– Corpo di Bacco! – A király rögtön észrevette, hogy nagy hibát követett el. Mindenki előtt lerángatni felségi pecsétgyűrűjét, hm, ez legalább olyan, mintha a koronáját (ami még nincs) a sarokba hajítaná. Koronát levenni, pecsétgyűrűt

lehúzni, országalmáját kézből kiengedni – az ilyesmi szent szertartás dolga, és nem lehet paraszti módon, sziszegve, nyálazva végbevenni.

– Mit néztek, mit néztek?! – bődült el akkor. – Néha már azt hiszem, bálványimádók vagytok!

– Vannak jó jelek és rossz jelek, felség.

– Ez talán rossz jel?

– Te tudod, felség.

– Hát tudom is! Jó jel, igenis, jó jel! Azt mutatja, hogy...
– Hirtelen megzavarodott, valami kegyetlen és fenyegető szót akart Ugrin fejéhez vágni, de végül így fejezte be: – Még mindig jobb, mint ha borbély metélné le az ujjamat.

A kedv tehát már tegnap este megfagyott közöttük. Látták – mindannyian látták –, hogy a király a nyakába akasztja a gyűrűt az arany Agnus Dei mellé, és úgy vonul sátrába. Utána lépett be fegyvernöke, Cseszneki Demeter, a keszeg és méla Cseszneki, aki hallgatagon kíséri urát mindenhová.

Hogy milyen beszélgetés zajlott le a sátorban, azt az urak már nem hallották, ami igazán nagy kár, mert választ kaphattak volna őfelsége ma reggeli ingerültségére. Bizony, az a tegnapi esti beszélgetés sok mindennek kulcsa lehetne.

De hát Cseszneki Demeter hallgatott. Talán ő volt az egyedüli, aki fél szemmel a kánya felé sandított, amely most a fák magasáig sem emelkedve repült a zsákmányával.

Tegnap este a király nem vette észre, hogy Cseszneki utánalép a sátornyílásban. Hangosan mondta maga elé:

– Ostoba szamarak. Egy gyűrű miatt...

Cseszneki éjszakára telitöltötte borral a király fedeles poharát – dögletesek a vizek errefelé –, behozta könnyű törét is – anélkül Itáliában született király le nem fekszik soha –, s csak aztán szólalt meg.

– Ne vedd tőlük rossz néven, uram, valóban vannak jelek
– mondta olaszul.

– Azt én is tudom.

– Azt hiszem, Kartaltól tartanak. Ő mindig jelekben szokott megmutatkozni előbb.

– Badarság!

– Ha szabad szólnom, jobb volna megszállni Simon tornyában. Egy hét nem a világ, addig nagyobb lesz a sereg is. Ők nem merik emlegetni Kartalt, de úgy hiszem, azért is tanácsolták az imént, hogy menjünk Simon bíró várába.

– Gyáva kutyák! No hiszen, legyen csak enyém ez az ország, majd utána nézek én a te Kartalodnak!

– A Madonnára! Csöndesebben, felség! – sopánkodott akkor Demeter, jóllehet a király csöppet sem kiabált.

– Ne oktass! A királyra rá nem szólhatsz! És húzd le a csizmámat!

Amíg Demeter nekiveselkedett a csizmának, az ifjú király nagyot húzott a födeles pohárból.

– Megbocsáss a szóért, uram – nyögött Demeter, miközben tomporán érezte a király másik lábát –, attól tartanak, hogy elmegy a kedved Magyarországtól, ha összeakadsz ezzel a Kartallal. Hidd el, felség, ő a legtitokzatosabb rablólovag a Kárpátok karéjában. Olyan, hogy ha csak a nevét kiejtik, máris megjelenik. Akár az ördög, akit, mint tudjuk, nem jó emlegetni.

– Mesebeszéd!

– Rossz a kedved, felség. Igyál ebből a borból! Egészségedre!

Károly Róbert elnyúlt a medvebőrön, majd fél könyökre támaszkodott, és úgy nézett fel rosszkedvűen az előtte álló fiatalemberre.

– Beszélj Kartalról! Én nem félek kiejteni a nevét.

– Én sem, uram, mert magunkban vagyunk. De azok a rossz jelek... hm... Tudod-e, hogy III. Endre halála után Csák Máténak akarták a magyar urak felajánlani a koronát? El is fogadta volna, készült is Rákos mezejére, amikor egyszerre csak eltűnt a gyémántos sisakforgója.

– Nocsak!

– Úgy, ahogy mondom, felség. Tűvé tették érte az egész táborát, és sehol sem lelték. Három testőre állt a sátra előtt, a sisak benn volt egy asztalkán a fekhelye mellett... és reggelre mégis eltűnt a forgó. Tollastul, gyémántostul. Egy hétig vesztegelt Visegrád alatt Csák Máté úr, és mert semmi más jel nem történt...

– Jel?

– Visszafordult, és megüzente Rákosra, hogy válasszák inkább Vencelt királlyá.

– Miféle jel?

– Kartal jele volt az uram. Mindenki tudja, de senki sem mondja.

Károly Róbert hirtelen felugrott, megragadta Demeter mellén a zekét.

– Hallod-e... – kezdte, de mintha elfelejtette volna, mit akart mondani. Egy hajtásra kiitta az egész pohár bort, aztán rácsapta a fedelet. A pucér fenekű ezüstkrapusz riadtan hallgatott. – Még mit nem! Egy gyűrű miatt pofákat vágnak – motyogta.

– Egy sisakforgó miatt egy hétig vesztegelt Máté úr.

– Azt mondod?

– Nem árt az óvatosság.

„Ostobaság... még hogy elmegy a kedvem” – nevetgélt részegen Károly király. Mi tagadás, nem volt épületes látvány. Hiszen a bor mindenkit kiforgat emberi mivoltából, a tisztos öregeket is nevetségessé teheti, hanem akinek ifjúi

szép idejében pittyed le az ajka, szalad össze a szeme, hebeg és habog, majd akkorát ásít, hogy a gigájába látni – az bizony szánandó szerencsétlen, még akkor is, ha király.

Caroberto részegségében is tudta, miért nem megy el – miért nem mehet el – a kedve Magyarországtól, akár Kartal vitézkedik itt, akár maga a pokolbeli sátán. Valami olyasféle is átfuthatott az agyán, hogy odalenn Itáliában nem áll valami fényesen az Anjou-család dolga. Hogy a „szicíliai vecsernyének” nevezett nagy rebellióban kicsúszott nagyapjának, II. Károly nápolyi királynak a kezéből a nagy sziget, és csak húsz év múltával, éppen mostanság sikerült visszaígértetnie magának fondorlattal és házassági szerződéssel.

Bizony kell ez a Magyarország, mert ha a magyar trónból nem lesz semmi, Carobertóból sem lesz senki.

Persze mindez már szavak nélkül futott át a fején, és arra talán sem ereje, sem gondolata nem volt, hogy sorra vegye mindazt a nehézséget, amellyel a magyar trónig meg kell viaskodnia.

Elaludt az ifjú király. Hanyatt vágta magát a medvebőrön, és mint akit letaglóztak, már nem is volt magánál.

Nos hát ez történt tegnap este.

És ma reggelre elveszett a királyi gyűrű.

A király nyakából tűnt el.

A kereszt mellől.

Valaki leoldotta. De hát ki mehetett a sátorba, ha Cseszneki Demeter ott aludt előtte, mint kutya a gazdája ajtaja előtt?

És testőr is járkált a sátor körül.

A gyűrű mégis eltűnt.

Mintha csak megismétlődött volna a Csák Máté úr históriája. Annak a sisakforgója, Károly királynak a pecsétgyűrűje.

S ez utóbbi a nagyobbik baj.

A fiatalember úgy robbant ki hajnalban a sátrából, mint aki esztét veszttette. Szentori hangon harsogta világgá, mi történt.

– Hol a gyűrűm? Keressétek a nagy pecsétgyűrűmet!

– Buon giorno... mi történt, felség? – szaladt oda riadtan Cseszneki Demeter, de abban a minutában fel is hemperedett egy óriási pofontól, amit a királyától kapott.

– Nesze, ez a tiéd!

– Mio Caroberto! – rohant elő sátrából Drugett Fülöp, aki éppen mellvértjét rángatta fel, mert azt hitte, itt a veszedelem.

– Mit kívánsz?

– Menj a fenébe!

– De hát mi a baj?

– Keresd a gyűrűmet! És te is, te is! – forgott körbe Károly király. – Szedjétek szét a sátram! Minden talpalatnyi földet vizsgáljatok meg!

Nosza, egyszeriben lett nagy felfordulás, mindenki orrával túrta a földet, hajladoztak, mint a marokszedő asszonyok, szétszedték előbb a királyi sátrat, aztán nekiestek Drugett Fülöpének, majd Újlaki Ugrint ugrasztották ki a sajátjából, aki még mindig aludt volna, és rémülten, hunyorgó szemmel mászott elő.

– Mi ez? Mi ez? – kérdezte zavarosan, mire a király élesen, keserűen rávihogott, mondván:

– Ez bizony rossz jel, no, ez aztán a rossz jel, ha éppen tudni akarja, mert a dagadt ujjam megvan, de a gyűrűm elveszett.

Márpedig király korona nélkül még csak lehetséges, gyűrű nélkül azonban aligha. Amíg nincsen trónja, palotája, kancelláriája, mindenféle hivatala és a hivatalokhoz jókora viaszpecsétje – addig a gyűrű teszi csak királlyá. A parancsokat és főképpen az adományleveleket azzal szentesíti.

– Micsoda pukkancs fickó – sziszegte foga között János ispán a dagadt képű Demeternek. – Ha nem tudnám, hogy Vencel bakó kezére adna, a Németújváriak pedig saját kezükkel húznának karóba, úgy itt hagynám ezt a...

– Megtettük a magunkét. Még szerencse, hogy Ivánka eltűnését nem vette észre.

– Pszt! Még meghallja valaki.

– Hadd hallja! Rajtunk kívül csak Ugrin úr tud magyarul. Akár a király előtt is tárgyalhatnánk a dolgot.

– Bízom benne, hogy Ivánka baj nélkül Zsámbékra ér. Most rajta múlik minden.

– Bizzék benne, János uram! Csak aztán Gyürkefia Miklós úr nehogy olyan írást csináljon, hogy övé egész Magyarország, mert azt aztán nem hinné el senki.

– Nem, nem, mindent megbeszéltünk. A zsámbéki csapatok Misefalvától Korlátszegig behajtják a hadiadót, és királyi parancsra az én váramba viszik. Aztán gyorsan beveszik Csókakő várát, és ugyancsak királyi parancsra...

– Királyi pecsétre...

– Gyürkefiának adják.

– És én?

– Megkapod, amit ígértem. Az ősi jogon birtoklott falvaimból egyet.

Hogy erről Demeter mit gondolt, nem tudni. A jutalomnak biztos örült, legfeljebb az ősi jogról lehetett meg a véleménye.

A beszélgetésnek vége szakadt, szétrebbentek, és tüstént tovább hajladoztak, mintha fenemód keresnék azt a gyűrűt, pedig hát ők aztán igazán tudták, hol van. Gyors lovon viszi már Ivánka apród, vagy ki tudja, azóta már Gyürkefia úr nyomogatja vele a hamisított parancsokat és okiratokat.

És felcsattant a király hangja:

– Hát Ivánka?... Hol van Ivánka?

– Tegnap hajnalban visszaküldtem Pécsre a bencés páterrel, akivel találkoztunk.

– Miért?

– Nem érezte jól magát. Kornyadozott. Azt hiszem, láza volt. Nem bírta volna az utat, és mert szülei félig-meddig rokonaim. . .

– Ne beszélj annyit, keresd a gyűrűt!

A gyűrű persze sehol sem volt. A kíséret elszontyolodva álldogált.

Jobban mondvá messzire kitért őfelsége elől, mert Caroberto, az ifjú király veszett dühében jobbra-balra vagdalkozott, hol egy pálcával, hol a kirántott kardjának lapjával csépelte azokat, akik vagy semmit sem csináltak, vagy rossz irányban keresgéltek.

– Mio Caroberto, nyugodj meg, az isten szerelmére kérlek!

– Nem!

– De hát mit akarsz tenni?

– Semmi közöd hozzá!

– Zsámbéknál vár a sereg.

– Várjon!

– Menjünk be Simon tornyába. . .

– Nem megyünk!

– Maradjunk ott egy darabig!

– Nem maradunk!

– Maradjunk itt egy darabig!

– Nem maradunk!

És azonmód, mert éppen gyalogosan volt, nekiindult a vakvilágnak. Lehet, hogy azzal a Kartallal viaskodott gondolatban, mondván, azért sem fog Csák Máté példájára egy hétig vesztegelni. Hiszen ha elveszett a gyűrű, majd csináltat másikat, más formájút és más mintájút, aztán semmisnek hirdet mindent, amit az előzővel a mai naptól lepecsételtek.

– Caroberto, Caroberto, hol vagy?

Háta mögül a kiáltás, előtte meg egy apród, aki futva megelőzte, el ne vesszen Károly Róbert, a magyarok királya.

– Nesze, ez a tiéd! – csapott feléje a kardlappal. A fiú félreugrott, elszaladt, és értetlenkedve kiabált, mert nem értett olaszul, hanem csak horvátul.

Végül utána szaladtak a lóval. Nyeregbe szállt, ruhájáról, csizmájáról serénykedő kezek gyorsan lecsapkodták a port, valaki feladta a köpenyét, és akkor úgy látszott, csillapodik a mérge.

Hallgatott.

Közben háta mögött latinul, olaszul, franciául és horvátul folyt a tépelődő, izgatott beszélgetés. Éppen csak magyarul nem.

Mi történt, hogyan történt azzal a gyűrével?

Caroberto nem szólt közbe. Konok és szomorú gondolataiba merült. Magsarkantyúzta a lovát, és könnyű vágásban jókora kört írt le az elhagyott tábor körül. Mint aki búcsúzik valamitől.

Aztán megrántotta a kantárt, lépésre fogta a lovát, és így, lassú, fenséges, királyhoz méltó módon megindult – Simon tornya felé.

Háta mögött csak parányit csöndesült a beszélgetés moraja. A lovagok tudomásul vették a döntést, és követték urukat. Ki-ki a maga temperamentuma szerint magyarázta a történeteket. Ki „rossz jelnek” vette, ki nemtörődöm módon csak legyintett rá, ki kíváncsian nyomozott, újra meg újra faggatva Demetert, hogyan és miképpen hagyta magára a királyt az elmúlt estén, ki pedig elgondolkozva hallgatott, mert magában azt latolgatta, vajon érdemes-e ezek után a Károly-párt oldalán állnia.

A menet lassan vonult Simon tornya felé, és már fertályórája haladtak a Sió partja mentén, amikor elhangzott az az emlékezetes kérdés:

– Kartal... Kartal... Mit jelent ez a név, hogy Kartal?

És lebukott a ragadozó madár, a zuhanó test szárnyai szét-rebbentek, valami nyikkant, sivalkodott a sűrűben.

A suhancra pedig senki sem ügyelt, a király is csak futó pillantást vetett rá.

Pedig úgy látszott, elismerésre vár a zavartan lábát válto-gató, hunyorgó fickó.

Hiszen megkaphatja.

Hiába rótt a dühös kedvű Anjoura hús miatyánkot és hús üdvözlégyet penitenciaképpen a derék Domenico atya.

Carobertót azon a reggelen száz miatyánk és ezer üdvözlégy sem menthette meg az indulatosság bűnétől. Lesújtó pillantást vetett a kíséretére, amely még mindig értetlenül hebegett-habogott, és vállát vonogatva ismételte ezt a szót: Kartal. Aztán a könyökével félretaszította Cseszneki Demetert, aki odáig merészkedett, hogy lovát a királya mellé léptetve előrehajolt, és suttogva mondta:

– Megbocsáss, uram... kár volt emlegetned ezt a Kartalt.

– Ci si mancherebbe anche questo! Még csak ez hiányzott! Engem ne oktass, te pondró!

Azzal sarkantyúba kapta a lovát, és előreugratott.

Mi volt a célja? Maga sem tudta. Imént csak futó pillantást vetett arra a fickóra.

És úgy látta – nevet.

A kísérete nem ment utána.

Látták a királyt, ahogy kirántja kardját, és nagy bőszén a parasztfiú felé vágat. A fiú megijed, futni kezd, valamit kiáltozik, de a lovas utána veti magát, a karddal hadonászik, aztán lesújt.

– Nesze, ez a tiéd, te vigyorgó paraszt! – dörrent a fiúra Caroberto, és a kardja lapjával rásújtott. Az ütés vállán érte a fiút, aki futtában megingott, aztán megállt, és a kezében

tartott botot önkéntelenül felemelte. A következő ütés már a botot érte, még hozzá szerencsétlenül, mert elcsúszott rajta, és úgy tűnt, mintha a fickó visszavágott volna.

Egy paraszt, aki bottal vív a király kardja ellen.

– Na megállj! – kiáltott fojtott hangon Caroberto.

– Király úr... király úr... ne bánts!

A mezítlábas, bőgatyás parasztfiún látszott, hogy a megilletődéstől remeg a szája széle, hanem az arca inkább haragot, mint ijedséget tükrözött.

– Mondtam már, ne bánts!

– Hé! Mit beszélsz, te koldus?!

– Ne bánts, király úr!

– Koldus szolgál! Nesze, ez a tiéd!

Egy újabb vágás suhant, hanem most már a kard élével. A feltartott bot abban a minutumban kettéhasadt.

A fiúnak fekete haja, széles arca, keskeny ajka volt. A szeme – vadul villogó, fekete.

Haragosan biggyesztette az ajkát, aztán kurtán kiáltott:

– Ez meg a tied! Kapd el!

Azzal egy aprócska valamit dobott Caroberto felé, amit az önkéntelen, gyors mozdulattal elkapott.

– Hé, te!...

– Azt hittem, király úr... – A parasztfiú hangja elbicsaklott. Megint élesen felkiáltott: – Mérgező ember vagy te, király úr, hanem annyit mondok, még egyszer ne csapj rám a kardoddal... mert... mert ez volt az utolsó, amit eltértem!

Károly Róbert úgy bámult rá, mint akit szél ért. A száját is eltátotta. Csak hallgatott és bámult, miközben a suhanc óvatosan hátrált, noha az öklét rázta, és megcsapott vállát markolászta. A fák meg a bokrok sűrűjében már majdnem eltűnt, amikor a király magához tért.

– Hé, te... mit kívánsz jutalmul?

TETSZIK? MI IS NAGYON SZERETJÜK.

Szívből ajánljuk,
ha öröme és felszabadult percekre vágysz!

**Már rendelhető!
ÉLVEZD MIHAMARABB!**

**MOST
KEDVEZMÉNNYEL**

lehet a tiéd!

[Megnézem.](#)

NE HAGYD KI!

Rendeld meg most a kiadónál!

Még több jó könyv

megjelenését támogatom veled.

[Imádom a jó könyveket. Kérem máris!](#)

- Még egyszer meg ne üssön... mert...
- Jöjj el Budára, megkapod a jutalmadat!
- Nem kell a kegyelmed jutalma!
- Ne fuss el, fickó! Mi a neved?
- Kartal a nevem! De akkor sem fognak el, mert elbújok ám!
- Mit beszélsz? Még hogy Kartal?!

Ég és föld összedőlt! A király előrerúgtatott, az állat két-három szökkenéssel a bokroknál termett, egy kis darabon még be is vágódott a sűrűbe, de aztán útját állták a lombok meg az ágak.

- Gyere vissza, gyere vissza... hej, Kartal! Nem bántlak!
- Nem hiszek én a kegyelmed szavának! Nem szól semmit, csak üt-vág!

– Porca Madonna! – káromkodott az ifjú király, és dühében az ágakat kezdte csépelni. – Gyere vissza, te kutya-fatty, te!

Megfordította a lovát, és vadul vágózni kezdett.

Csak a dübörgésből tudta meg, hogy kísérei utolérték és vele vágatnak.

– Uram – lihegett János gróf –, Simon tornya nem erre van.

– Nem is oda megyünk. Irány Zsámbék!

Előremutatott.

Hát az ujján – lássatok csudát! – ott ékeskedett a királyi pecsétgyűrű.